

ارزیابی نقش کارآفرینی گردشگری در توسعه روستایی

امید حیدری^{۱*}، صادق صمصام پور^۲، زهرا پورانوری^۳، راحله شیری^۴، راضیه گردی^۵

- ۱- دانشجوی دکتری، محیط زیست- مدیریت و برنامه ریزی، پارک علم و فناوری، هرمزگان، بندرعباس
۲- دکتری، مدیریت تکنولوژی، پارک علم و فناوری، هرمزگان، بندرعباس
۳- کارشناسی ارشد، مدیریت آموزشی، پارک علم و فناوری، هرمزگان، بندرعباس
۴- کارشناسی ارشد، محیط زیست- مدیریت، پارک علم و فناوری، هرمزگان، بندرعباس
۵- کارشناسی ارشد، مهندسی آب و فاضلاب، پارک علم و فناوری، هرمزگان، بندرعباس
* ایران، بندرعباس، صندوق پستی ۷۹۱۴۹۱۸۶۹۹، heydari.o@ut.ac.ir

چکیده

گردشگری روستایی یکی از بااهمیت‌ترین فعالیت‌های اقتصادی است. در واقع فرصت‌ها و امکانات فراوانی از راه گردشگری روستایی ایجاد می‌شود؛ بنابراین هدف اصلی این پژوهش، تحلیل و ارزیابی نقش کارآفرینی گردشگری در توسعه روستایی است. جهت انجام پژوهش حاضر از روش تحقیق کیفی و فراتحلیل استفاده شد. نتایج حاصل از بررسی محتوای ارزیابی‌ها، نشان داد که از پایه‌های مهم شکل‌گیری یک کارآفرینی موفق وجود نیروی کار خوب با بازده مناسب، وجود شرایط اقتصادی و مالی مناسب، حمایت‌های بیمه و مشاوره‌ای در کنار دارا بودن شخصیت و ویژگی‌های اجتماعی و فردی همچون روحیه مناسب کارآفرینانه و به همراه آن فراهم بودن شرایط نهادی و محیطی می‌تواند بهبود دهنده باشد تا روستاییانی که علاقه مند و دارای روحیه بالای کارآفرینی هستند؛ بتوانند پتانسیل و توانایی خود را برای کارآفرینی گردشگری به کارگیرند.

کلیدواژگان

روستا، کارآفرینی، توسعه پایدار، گردشگری

Evaluating the role of tourism entrepreneurship in rural development

Omid heydari^{1*}, Sadegh Samsampour², Razyeh Gordi³, Rahele Shiri⁴, Zahra pooranvari⁵

- 1- Master's degree, Environment-Planning, Hormozgan Science and Technology Park, Hormozgan, Bandarabbas
2- Ph.D., Management Technology, Hormozgan Science and Technology Park, Hormozgan, Bandarabbas
3- Master's degree, Education Management, Hormozgan Science and Technology Park, Hormozgan, Bandarabbas
4- Master's degree, Environment-Management, Hormozgan Science and Technology Park, Hormozgan, Bandarabbas
5- Master's degree, Environment -Water and Wastewater, Hormozgan Science and Technology Park, Hormozgan, Bandarabbas
* Iran, Bandar Abbas, PO Box 7914918699, heydari.o@ut.ac.ir

Abstract

Rural tourism is one of the most important economic activities. In fact, many opportunities and possibilities are created through rural tourism; Therefore, the main goal of this research is to analyze and evaluate the role of tourism entrepreneurship in rural development. In order to conduct the present research, qualitative and meta-analytical research methods were used. The results of evaluating the content of the evaluations showed that among the important foundations of the formation of a successful entrepreneurship are the existence of a good workforce with appropriate efficiency, the existence of suitable economic and financial conditions, insurance and advisory support, along with having personality and social characteristics and A person with a suitable entrepreneurial spirit and along with it the provision of institutional and environmental conditions can improve the villagers who are interested and have a high spirit of entrepreneurship; To be able to use their potential and ability for tourism entrepreneurship.

Keywords

Village, Entrepreneurship, Sustainable development, Tourism

۱- مقدمه

در عصر حاضر صنعت گردشگری از بزرگترین و سریع‌ترین صنایع در حال رشد و توسعه است. با توسعه بسیار زیاد آن، گوناگونی مقاصد گردشگری و محصولات آن در حال رخ دادن است. بنابراین، انواع تازه‌ای از گردشگری را می‌طلبند، به عنوان مثال گردشگری تجربه روستایی و در ارتباط با طبیعت در مقیاس کوچک و خرد. به صورت کلی گردشگری روستایی بخش نسبتاً کوچکی از بازار جهانی گردشگری را شامل می‌شود، با این وجود دارای اهمیت بسیار زیادی است. قابل بیان است که دلیل اهمیت زیاد این صنعت تمرکز زیاد آن در مناطق ساحلی و در شهرها است. مسئولان محلی و سایر سازمان‌ها در همه اروپا گردشگری روستایی را به عنوان بخش مهم توسعه محلی به حساب می‌آورند که معمولاً با تمرکز خاص بر استفاده از میراث محلی است. هنگامی که دولت‌ها و صنعت گردشگری تمایل به توسعه مناطق جدید برای گردشگری هستند، به طور چشمگیری به مناطق روستایی فکر می‌کنند که تاکنون رشد کمی برای گردشگری داشته‌اند. مدیریت مناسب و مثبت گردشگری روستایی می‌تواند سهم مثبت زیادی برای اقتصاد و جامعه روستایی داشته باشد و به یکی از عوامل اصلی تاثیرگذار در جهت‌گیری رشد منطقه مبدل شود. با این وجود، برای دستیابی به ظرفیت واقعی آن، باید نگهداری از میراث روستایی، تنوع زیستی، منظره‌ها و فرهنگ محلی را حفظ کرد [1].

طی سال‌های گذشته، تمایل به مناطق روستایی به دلیل مهاجرت به بیرون و کاهش کشاورزی و همچنین کاهش کم بودجه با توسعه اتحادیه اروپا رشد یافته است. ویژگی‌های زیست محیطی، اجتماعی- فرهنگی و اقتصادی از عوامل توسعه پایدار روستایی است. توسعه روستایی به طور چشمگیری با کارآفرینی در ارتباط است که به عنوان نیروی مرکزی رشد و توسعه اقتصادی در نظر گرفته می‌شود. آنچه مورد نیاز است، محیطی که امکان رشد کارآفرینی مسئولانه را در مناطق روستایی ایجاد کند. نقش گردشگری در توسعه روستایی غالباً اقتصادی است که می‌تواند به حفظ و ارتقای کیفیت زندگی در مناطق روستایی در شرایط توسعه پایدار کمک کند [2].

۱-۱- گردشگری

تعاریف مفهومی گوناگونی توسط اندیشمندان برای گردشگری وجود دارد. جامعه گردشگری بریتانیا گردشگری را شامل همه فعالیت‌هایی می‌داند که با جابجایی کوتاه مدت انسان به اهدافی خارج از مکان معمولی کار و زندگی او مرتبط است. گیلبرت در سال ۱۹۹۰ گردشگری را به عنوان فعالیت‌های تفریحی بیان می‌کند که انسان‌ها با هدف برطرف کردن احتیاج خود به تجربه کردن فعالیت‌های گوناگون به اهدافی خارج از محل کار و زندگی معمول خود انجام می‌دهند. ولی تعریف عملیاتی و فنی گردشگری که قابل پذیرفتن توسط همه دنیا می‌باشد توسط کمیسیون آمار سازمان ملل به صورت زیر بیان شده است؛ گردشگری شامل همه فعالیت‌هایی می‌باشد که انسان‌ها برای فراغت، تجارت و سایر مقاصد غیر از کسب و کار برای کمتر از یک سال متوالی به مقصدی خارج از محل زندگی معمول خود سفر می‌کنند [3].

۱-۲- مفهوم کارآفرینی

یکی فرآیندهای یادگیری جمعی کارآفرینی است؛ که می‌تواند به رشد و توسعه تکنیک‌ها، محصولات و روش‌های کاراست و در برنامه‌های توسعه روستایی، نقش فراوانی دارد [4]. تفکرات و راهبردهای کارآفرینی از سال ۱۹۹۰ مورد توجه واقع شدند و تحت عناوین گوناگون مانند عوامل رشد اقتصادی مبتنی بر مکان، راهی برای تقویت تاب‌آوری اقتصادی و جامعه در روبه‌رو شدن با اوضاع بد اقتصادی خارجی و عاملی جهت رشد سرمایه فکری، فردی و اجتماعی جوامع بیان گردیده است [5]. در عصر حاضر ساخت و تکامل اکوسیستم‌های کارآفرینی به عنوان یک راهبرد اساسی در زمینه رشد اقتصادی روستایی به کار برده می‌شود. رشد دهندگان اقتصادی از ابزارهایی مانند فراهم کردن دسترسی به سرمایه، آموزش، شبکه، یاری‌های فنی و فضای کاری برای توسعه این اکوسیستم‌ها به کار ببرند. هنگام اعمال این برنامه‌ها و ترویج پروژه‌های

مرتبط، پتانسیل کارآفرینی کارآفرینان کوچک محلی بسیار اهمیت دارد. کارآفرینی گردشگری یکی از رویکردهای اصلی رشد بازار محلی و توسعه روستایی دارای اهمیت فراوانی است [4].

۱-۳- مفهوم توسعه روستایی

برنامه‌های توسعه روستایی که برپایه بر مجموعه‌ای از اقدامات است که منجر به گوناگونی اقتصادی، رشد زیست محیطی و رشد اجتماعی در مناطق روستایی می‌گردد.

۱-۳-۱- انواع گردشگری روستایی

در این مساله نیز مانند تعریف گردشگری روستایی، اتفاق نظری وجود ندارد اما انواع زیر قابل ارائه هستند.

۱-۳-۲- گردشگری طبیعی

این نوع گردشگری روستایی شامل تعامل و همکاری گردشگر با جاذبه‌های طبیعی روستا و عوامل بوم شناختی آن قرار دارد.

۱-۳-۳- گردشگری فرهنگی

گردشگری فرهنگی در روستاها با تاریخ، فرهنگ روستایی در ارتباط است.

۱-۴- بوم گردی

در گردشگری بوم گردی، گردشگران در روستاها زندگی کرده و در برخی فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی آن‌ها همکاری می‌کنند. آنها درباره فضای روستایی و شیوه زندگی روستاییان بسیار علاقمند هستند و برای رهایی از تنش‌های روزمره زندگی شهری برای مدتی در روستاها زندگی می‌کنند.

۱-۵- گردشگری مزرعه

گردشگری مزرعه به عنوان گردشگری کشاورزی معروف است. این نوع گردشگری، شامل زندگی و گاهی اوقات همکاری در فعالیت‌های کشاورزی در مزرعه بوده و در بین خانوارهای کشاورز به عنوان مکمل و جایگزین فعالیت‌های اقتصادی رواج پیدا می‌کند. به علاوه گردشگری مزرعه، ابزاری برای حفاظت از چشم‌اندازهای سنتی یک روستا به محسوب می‌شود.

۱-۶- تعاونی‌های روستایی و کارآفرینی

ارگان‌های دولتی به جهت عوامل اصلی آنها شناخت لازم از موضوع و تسلط کامل در حوزه‌های تخصصی است. پس سازمان‌های غیر دولتی قادر هستند با ارائه راهنمایی‌ها؛ اطمینان لازم را به مخاطبان بدهند، چرا که سرمایه‌گذاری فنی و تخصصی و رشد آن به وسیله مردم در بخش‌های اقتصادی نیازمند تأیید سازمان‌های تخصصی است که صلاحیت‌های لازم را داشته باشند یا آن را بدست آورند. به هر شکل، ارگان‌های غیر دولتی بخش اقتصادی روستا قادرند مشاوران تخصصی و فنی مناسبی برای روستاییان، اتحادیه‌ها و تعاونی‌ها بوده و با آنان در تعامل باشند. ارگان‌های غیر دولتی از محصولات و تشکیل تعاونی‌ها باعث آسان شدن فعالیت‌های اقتصادی روستایی از راه خدماتی مثل اشاعه، مشاوره برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی، بازاریابی و ارائه تسهیلات اعتباری شوند. از طرفی دیگر، سازمان‌های محلی از راه ایجاد شرکت‌های کوچک و متوسط مقیاس رقابت پذیر و خود جوش، به ویژه در بخش‌های صنعت و خدمات، امکان پذیر است. جوابی منطقی به مشکلات باشد که با تنظیم امور بخش کشاورزی زمینه رشد آنها را ایجاد می‌کنند. در این شرکت‌ها روستاییان، از جمله ساکنان در کانون تصمیم‌گیری‌ها قرار دارند. همچنین، از این راه فعالان اقتصادی نوآوری، استراتژی‌های پیشرفت‌ها را به ایجاد کنند برای طراحی و رشد فعالیت کارآفرینی با کمک گروه روستا می‌توانند با همراه کردن منابع داخلی، به جهت حمایت از منافع تطبیقی و کارآفرینی داخلی، مراکز روستایی تشویق به رعایت چهار مرحله در برنامه‌های کارآفرینی می‌شوند.

۲- پیشینه تحقیق

تک داوری و همکاران در سال (۱۴۰۲) بر روی کارآفرینی و نقش آن در توسعه اقتصاد روستایی با تأکید بر نقش گردشگری نشان دادند که کارآفرینی به عنوان یک پدیده جدید در اقتصاد را در رشد و پیشرفت اقتصادی کشورها یافته است. بر اساس یافته‌های بدست آمده می‌توان بیان کرد که کارآفرینی نقشی مهم را دارد. در اقتصاد یویا، ایده‌ها همیشه در حال تغییر و دگرگونی هستند و کارآفرینان باید برای انطباق با محیط همواره الگویی جدید خلق نمایند. رشد و توسعه ارتباطات تجاری در کنار رقابت پذیری باعث نوآوری و بهره‌وری بیشتری در روابط اقتصادی می‌گردد که در پایان سطح کارآفرینی را بیشتر می‌کند. ترکیب دقیق و مناسب گردشگری و کارآفرینی می‌تواند علاوه بر پاسخگویی به احتیاجات روستائیان، تفریحی با امنیت بالا و خوب برای گردشگران به ارمغان آورد. یافته‌های بدست آمده بیانگر این مطلب است که کارآفرینی در جذب گردشگری روستاهای آذربایجان شرقی بسیار کلیدی است. نتیجه‌گیری تحقیق صورت گرفته بیان داشت که سه روستای عنصرود، کندوان و اشتین از دیگر روستاهای مورد مطالعه به لحاظ نوآوری و کارآفرینی در زمینه درآمدزایی شرایط مناسب تری نسبت به دیگر روستاها دارند [6]. حلاج ثانی و همکاران در سال (۱۴۰۱) تحقیقی را در مورد نقش سیاست‌های گردشگری در افزایش روحیه و انگیزه کارآفرینی در روستاهای شهرستان رامسر انجام دادند که نهایتاً نتایج بدست آمده حاکی از این بود که روستا و جامعه روستایی بخش کلیدی از جوامع در حال رشد را شامل می‌شود. تجربه رشد در این گروه از جوامع بیان می‌کند که رشد روستایی نقش کلیدی در دست یافتن به مقاصد رشد ملی دارد. به شکلی که بسیاری از اندیشمندان و محققان توسعه روستایی را؛ موتور محرکه توسعه در ملل جهان سوم به ویژه در مراحل اولیه توسعه می‌دانند و دستیابی به آن را ضرورتی ناگزیر می‌دانند [7].

رفیعی و همکاران در سال (۱۴۰۱) مقاله‌ای را در مورد اثرگذاری شاخص‌های سرمایه اجتماعی اهالی محلی بر کارآفرینی گردشگری روستایی در محور گردشگری سلطانیه- غار کتله خور را تحلیل کرده و نشان دادند امروزه در بیشتر کشورها به کارآفرینی گردشگری به عنوان ابزاری بالقوه جهت توزیع و باز توزیع ثروت در همه سطوح جامعه توجه مخصوص شده است و تقویت کارآفرینی گردشگری و فراهم کردن بستر مناسب برای رشد آن از ابزار پیشرفت و توسعه کشورها به ویژه کشورهای در حال رشد به حساب می‌آید. یکی از مهمترین عوامل تاثیرگذار در جذب کارآفرینی گردشگری روستایی، میزان و سطح برخورداری از سرمایه اجتماعی در این مناطق است. نوع تحقیق کاربردی، روش مورد استفاده توصیفی- تحلیلی و برای جمع‌آوری داده‌ها از روش‌های اسنادی و میدانی استفاده شده است [8].

سخداری و همکاران در سال (۱۴۰۱) تحقیقی با موضوع مدل توسعه اکوسیستم کارآفرینی روستایی را انجام داده و بیان کردند اکوسیستم کارآفرینی روستایی قادر است استراتژی مناسب برای شتابدهی به رشد کارآفرینی و اشتغالزایی در مناطق روستایی باشد. از طرفی در کشور ما برای رفع چالش‌های توسعه روستایی و برخورداری روستائیان از وضعیت مطلوب زندگی، استفاده از کارآفرینی در بوم گردی در نقش مکمل فعالیت‌های کشاورزی در روستاهای هدف گردشگری مورد توجه قرار گرفته است.

مارتینی همکاران (۲۰۲۰) توسعه گردشگری پایدار در مناطق روستایی و حاشیه‌ای و فرصت‌هایی برای کارآفرینی زنان را بررسی کردند. این تحقیق نقشی را که کارآفرینان زن در رشد گردشگری پایدار در مناطق حاشیه‌ای روستایی در ترنتینو دارند، به تصویر می‌کشد. کسب و کارهایی که به وسیله زنان هدایت می‌شود در بخش‌های صنایع دستی، گردشگری تحت رهبری زنان به ویژه در بخش‌های گردشگری، کشاورزی و صنایع دستی متعدد هستند و سهم آن‌ها در توسعه اجتماعی- اقتصادی مناطق حاشیه‌ای بسیار زیاد است. این شرکت‌ها تأثیر زیادی بر توسعه محلی دارند و زنان و جوانان دیگر را به مهاجرت نکردن تشویق می‌کنند و در نتیجه کاهش جمعیت مناطق کوهستانی مورد بررسی را کاهش می‌دهند. کسب و کارهایی که به وسیله زنان هدایت می‌شود به احتمال زیاد با سرمایه شخصی/ خانوادگی

حمایت می‌شوند، دفتر مرکزی آن در خانه خانواده قرار دارد و شامل اشکال کار است که با کارهای روزمره همپوشانی دارند. ادبیات به ویژه بیان می‌کند که این نوآوری‌ها به زنان اجازه می‌دهد تا نقش‌های سنتی زنانه را به کار دستمزدی تبدیل کنند و علائق، مهارت‌ها و دانش خود را به کار اقتصادی تبدیل کنند. موارد مشاهده شده قدرت این زنان تاجر را بیان می‌کند که از صمیم قلب به کاری که انجام می‌دهند اعتقاد دارند و هرگز تسلیم نمی‌شوند، هر مشکلی که باشد. همه آن‌ها در توجه به جزئیات و کیفیت محصول/خدمت دقیق هستند، جدای از هزینه اضافی و زمان که برای حفظ چنین استانداردهای بالایی لازم است. مطالعه‌ای توسط گرگلتز و همکاران در سال (۲۰۱۹)، که در آلمان صورت پذیرفت، به این نتیجه رسید که شبکه‌های زن و مرد به طور متفاوت و در سطوح گوناگون کارایی عمل می‌کنند. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که تعداد ارتباطات بین زنان کمتر اما قوی‌تر است، در حالی که ارتباطات بین مردان بیشتر است. مردان تمایل دارند با هرکسی که ممکن است در موقعیتی باشد که به آنها در رسیدن به اهداف ویژه خود کمک کند روابط حرفه‌ای ایجاد کنند. در مقابل، زنان هنگام ایجاد شبکه‌ها به عوامل اخلاقی اهمیت بیشتری می‌دهند [9].

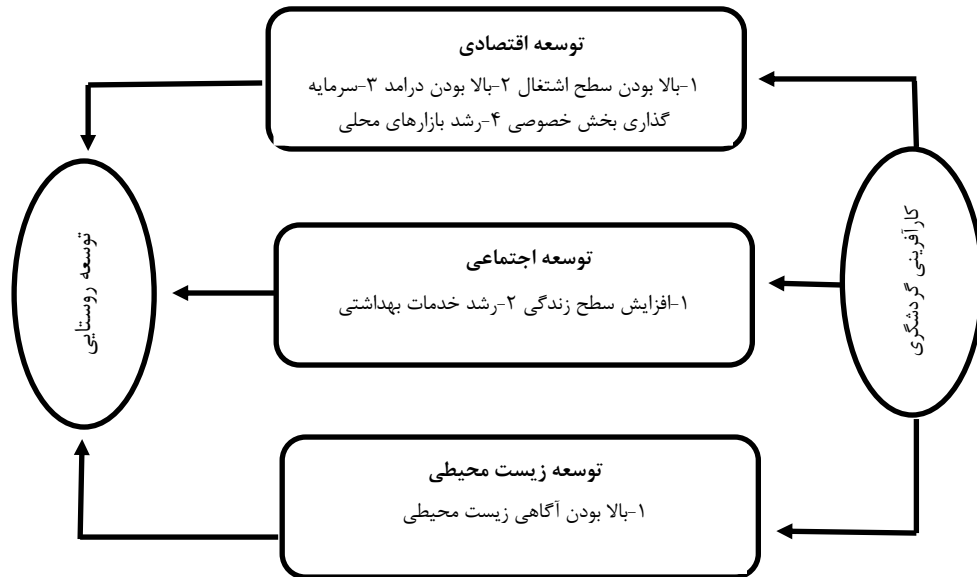
سورنسون و دالبورگ (۲۰۱۷) بر اهمیت زنده نگه داشتن کسب و کار در این مناطق حاشیه‌ای روستایی تأکید می‌کنند که در غیر این صورت خطر رها شدن آن‌ها وجود دارد. توسعه کسب و کار می‌تواند به انعطاف‌پذیری کلی منطقه کمک کند و ممکن است رفاه عمومی آن را بالا ببرد. این شواهد نیاز به افزایش آگاهی از شرایطی را که این زنان تحت آن کار می‌کنند، نشان می‌دهد - این یک چالش بزرگ برای آن‌ها است که کار و خانواده خود را مدیریت کنند، به طوری که اغلب مجبور به مرخصی از کار می‌شوند و پیامدهای اجتناب‌ناپذیری برای کسب و کارشان خواهد داشت. این فعالیت‌های تجاری سهم مهمی در مناطق روستایی که در آن قرار دارند، ایجاد شغل و افزایش رفاه می‌کند. با توجه به موارد فوق، ما می‌توانیم کمکی را که کارآفرینان زن می‌توانند هم در توسعه باشند، درک و قدردانی کنیم. اقتصادی مناطق حاشیه‌ای روستایی و هم در توسعه فرهنگی اجتماعی و رفاه شخصی خود داشته است [10].

۳- روش تحقیق

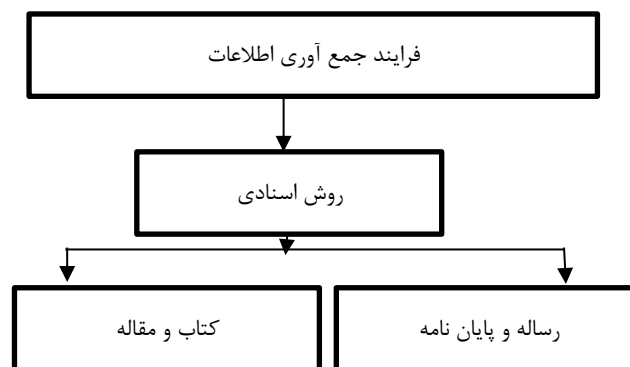
روش به کارگرفته شده در این تحقیق توصیفی-تحلیلی است. در تحقیق حاضر به منظور تدوین ادبیات نظری، پیشینه تحقیق و شناسایی برخی معیارهای تحقیق از کتاب‌ها و پژوهش‌های معتبر انجام شده در داخل و خارج از کشور مانند مجلات و مقالات داخلی و خارجی معتبر و پایگاه علمی سولیکا که با موضوع تحقیق ارتباط دارند بهره جسته شد. رویکرد این پژوهش، مطالعه‌ای از جنس فراتحلیل است که هدف آن دست یافتن ارزیابی نقش کارآفرینی گردشگری در توسعه روستایی است.

۳-۱- متغیرهای تحقیق

در این نوع تحقیق دو نوع متغیر وجود دارد. متغیرهای مستقل و وابسته وجود دارد. متغیرهای مستقل شامل کارآفرینی گردشگری بوده و متغیرهای وابسته شامل توسعه اقتصادی، توسعه اجتماعی و توسعه زیست محیطی است. فلوجارت متغیرهای تحقیق به قرار زیر است.

شکل ۱ مدل متغیرهای تحقیق

شکل ۲ فرایند کلی تحقیق

۴-نتیجه گیری

با توجه به بررسی های صورت گرفته در تحقیق حاضر مشخص گردید که عوامل اقتصادی، اجتماعی، نهادی و محیطی دارای تاثیر بسزایی در رشد کارآفرینی گردشگری را ایفا می کنند که در این بین فاکتور اقتصادی اثرگذاری بسیاری را دارا می باشد. از پایه های مهم شکل گیری یک کارآفرینی موفق وجود نیروی کار خوب با بازده مناسب، وجود شرایط اقتصادی و مالی مناسب، حمایت های بیمه و مشاوره ای در کنار دارا بودن شخصیت و ویژگی های اجتماعی و فردی همچون روحیه مناسب کارآفرینانه و به همراه آن فراهم بودن شرایط نهادی و محیطی می تواند بهبود دهنده باشد تا روستاییانی که علاقه مند و دارای روحیه بالای کارآفرینی هستند؛ بتوانند پتانسیل و توانایی خود را برای کارآفرینی گردشگری به کارگیرند.

در ارتباط با موضوع مورد بررسی اسمیت در سال ۲۰۰۸ پژوهشی را بر محور دستیابی به معیارهای موثر بر فضای کارآفرینی انجام دادند که نتیجه تحقیق حاضر به صورتی حاصل شد که داشتن شناخت کافی از شاخص ها و معیارهای

اثرگذار بر فضای کارآفرینی بسیار مهم است که قابل بیان است عوامل موثر با توجه به هر جامعه متغیر و متفاوت می باشد. به صورت دقیق تر بایستی بیان کرد که مواردی از قبیل کارهای مربوط به تولید و فروش، پشتیبانی های دولتی و منابع مالی اشاره دارد که بیان کننده اثرگذاری زیادی در رشد کار آفرینی دارد. از طریقی دیگر کرین و مه یر از محققانی هستند که در ارتباط با مباحث مالی حوزه کارآفرینی مطالعات زیادی را انجام داده اند. که در برخی از مطالعات خود به این نتیجه دست یافته اند که نبود پشتیبانی های مالی و فقدان یک ساختار سازمانی مناسب در جهت حمایت از مشاغل و اعمال قوانین در ارتباط با پرداخت مالیات های سنگین از موانع بسیار مهم بر سر راه کارآفرینی می باشد. بنابراین ارائه دادن مشاوره های مالی و مالیاتی، پای کد آوردن سرمایه گذار در مشاغل روستایی در بهتر شدن شرایط رشد کار آفرینی نقش مهمی را دارد.

از سویی دیگر ایجاد تعاونی ها باعث آسان شدن امور اقتصادی روستایی می گردد. از سویی دیگر، ارگان های محلی از راه ایجاد شرکت های با مقیاس کوچک و متوسط خودجوش، به ویژه در حوزه های صنعت و خدمات، امکان پذیراست. پاسخی مناسب و منطقی به مشکلات باشند که با تنظیم امور حوزه کشاورزی زمینه توسعه آنها را فراهم می کنند در این شرکت ها روستاییان، از جمله ساکنان در مرکز تصمیم گیری ها قرار دارند. همچنین از این راه فعالان اقتصادی؛ استراتژی های مناسب برای پیشرفت های نوآوری را ایجاد کنند به جهت طراحی و رشد فعالیت کارآفرینی به وسیله گروه های روستایی می توانند با آماده کردن منابع داخلی، با هدف حمایت از منافع تطبیقی و کارآفرینی داخلی ومحلی صورت پذیرد.

۵- منابع و ماخذ

- [1] Lordkipanidze, M., Brezet, H., & Backman, M. The entrepreneurship factor in sustainable tourism development. *Journal of cleaner production*, 13(8), 787-798.2005.
- [2] Martini, U., Malacarne, K., Pederzoli Giovanazzi, S., & Buffa, F. Sustainable tourism development in rural and marginal areas and opportunities for female entrepreneurship: Lessons from an exploratory study. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 12(4), 421-430.2020.
- [3] Vanhove, N. *The economic impact of tourism. In The Economics of Tourism Destinations* (pp. 268-314): Routledge. 2017.
- [4] Castellano-Alvarez, F. J., Durán-Sánchez, A., de la Cruz del Río-Rama ,M., & ÁlvarezGarcía, J. Innovation and Entrepreneurship as Tools for Rural Development: Case Study Region of Vera, Extremadura, Spain. *Entrepreneurship and the Community: A Multidisciplinary Perspective on Creativity, Social Challenges, and Business*, 120-140, 2020.
- [5] Dabson, B., & Kumar, C. Rural Development: A Scan of Field Practice and Trends. *In: Aspen Institute, Community Strategies Group*, August.50-110.2021.
- [6] Davari, ITech, Ranjber, and Toklan. Entrepreneurship and its role in the development of rural economy..351-366 Emphasis on tourism, a case study of East Azarbaijan province. *LandGeographical Engineering*, 7(2).2023
- [7] Halaji Thani, Mohammad Kazem, Moulai Hashjin, Qureshi, and Mohammad Basit. Effects analysis Tourism policies in the development of entrepreneurship in rural areas (case study: Ramsar city). *Land Geographical Engineering*, 7(2), 251-270.2023. (in Persian).
- [8] Rafiei, Soraya, Manshizadeh, Rahmat Elah, and Merid Sadat. Explaining the effect of social capital indicators of local residents on rural tourism entrepreneurship (case study: Soltanieh Ghar Katlekhor tourism axis). *Earth Science Research*, 13(3), 13.2022.
- [9] Greguletz, E., Diehl, M. and Kreutzer, K, "Why women build less effective networks than men: the role of structural exclusion and personal hesitation", *Human Relations*, Vol. 72 No. 7, pp. 1234-1261, doi: 10.1177/0018726718804303.2019.
- [10] Sörensson, A. and Dalborg, C. "Female entrepreneurs in nature-based businesses: working conditions, well-being, and everyday life situation", *Society, Health and Vulnerability*, Vol. 8 No. sup1, doi: 10.1080/20021518.2017.1306905.2017.